
Euroopa Liidu kohtuasjade kokkuvõte aprill 2019

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

- 1/17: CETA (arvamus – investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine)
- C-543/17: Euroopa Komisjon vs Belgia Kuningriik (kohtujuristi ettepanek – direktiivi ülevõtmine, rahalised karistused)

Olulisemad EL Kohtu lahendid ja kohtujuristi ettepanekud:

- C-501/17: Germanwings GmbH (eelotsus - reisijatele lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antav hüvitis, mõiste „erakorralised asjaolud“)
- C-690/17: ÖKO-Test Verlag (eelotsus – kaubamärgi kaitse)
- C-390/18: AIRBNB Ireland (kohtujuristi ettepanek – „infoühiskonna teenuse“ määratlus)
- C-619/18: Euroopa Komisjon vs Poola Vabariik (kohtujuristi ettepanek – tõhus kohtulik kaitse, kohtunike sõltumatuse ja ametist tagandamatuse põhimõte)

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

1/17: CETA (arvamus – investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine)

Euroopa Kohtu arvamus, 30. aprillil 2019

30. oktoobril 2016 allkirjastasid Kanada ning Euroopa Liit ja selle liikmesriigid laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (edaspidi „CETA“). CETAga kavatsetakse luua investorite ja riikide vaheliste vaidluste lahendamise mehhanism, s.o kohus ja apellatsioonikohus ning hiljem mitmepoolne investeerimiskohus. Belgia Kuningriik taotles 7. septembril 2017 Euroopa Kohtult arvamust, kas kõnealune vaidluste lahendamise mehhanism on liidu esmase õigusega kooskõlas. Belgia kahtlused puudutasid mehhanismi mõju Euroopa Kohtu ainupädevusele anda liidu õiguse lõplikke tõlgendusi ja seega liidu õiguskorra autonoomiale sellest aspektist, kas mehhanism vastab võrdse kohtlemise üldpõhimõttele ja liidu õiguse tõhususe nõudele ning tagab õiguse pöörduda sõltumatusse ja erapooletusse kohtusse.

Euroopa Kohus leidis oma arvamusel sarnaselt Eestiga ning kohtujuristiga, et CETAga kavandatav vaidluste lahendamise mehhanism on kooskõlas liidu esmase õigusega.

Kohus selgitas, et põhimõtteliselt on liidu õigusega kooskõlas rahvusvaheline leping, millega asutatakse niisugune kohus, mille otsused on liidule siduvad. Selline rahvusvaheline leping võib siiski liidu institutsioonide pädevust mõjutada üksnes juhul, kui on täidetud olulised tingimused nende pädevuse olemuse säilitamiseks, ning kui ei kahjustata liidu õiguskorra autonoomiat. Viimane põhineb liidule omasel konstitutsioonilisel raamistikul, kuhu kuuluvad eelkõige liidu põhiväärtused, liidu õiguse üldpõhimõtted, harta sätted ning samuti EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätted, mis sisaldavad muu hulgas pädevuse andmise ja jaotamise reegleid, liidu institutsioonide ja kohtusüsteemi toimimise reegleid ning spetsiifiliste valdkondade põhireegleid.

Kuivõrd CETA kohtud on väljaspool liidu kohtusüsteemi, ei saa neile anda pädevust tõlgendada ja kohaldada muid liidu õiguse sätteid kui CETA sätteid või teha otsuseid, mis võivad takistada liidu institutsioonide toimimist. **Kohus leidis, et CETA ei anna kavandatavatele kohtutele pädevust tõlgendada või kohaldada muid liidu õiguse sätteid kui selle lepingu sätteid.** Antud juhul on säilitatud Euroopa Kohtu ainupädevus otsustada pädevuse jaotuse üle liidu ja selle liikmesriikide vahel. CETA kohtud on jäetud ilma igasugusest pädevusest seada kahtluse alla lepinguosalise sisemiselt tehtud demokraatlikud valikud avaliku huvi kaitse taseme osas. **Seega ei kahjusta CETA liidu õiguskorra autonoomiat.**

Kohus leidis, et CETA on kooskõlas võrdse kohtlemise üldpõhimõttega ja tõhususe nõudega. Kuigi CETAga antakse liitu investeerivatele Kanada investoritele eriline õiguskaitsevahend liidu meetmete suhtes, ei ole nende olukord siiski sarnane liikmesriikide investoritega, kes investeerivad liitu. Samuti ei kahjusta CETA liidu õiguse tõhusust pelgalt põhjusel, et CETA kohus võib erandjuhul neutraliseerida trahvi, mille on komisjon või liikmesriigi konkurentsiasutus määranud konkurentsioiguse rikkumise eest. Nimelt võimaldab liidu õigus ise trahvi tühistada, kui selle määramisel on toime pandud rikkumine, mille CETA kohus võiks tuvastada.

Kohus leidis, et CETA on kooskõlas õigusega pöörduda sõltumatusse ja erapooletusse kohtusse. Kohus nentis, et mehhanism võib praktikas osutada kättesaadavaks üksnes märkimisväärsete rahaliste vahenditega investoritele. Siiski on kohtu hinnangul piisav, et Euroopa Komisjon ja Euroopa Liidu Nõukogu on võtnud endale kohustused tagada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele võimalus kavandatavatesse kohtutesse pöörduda. Need kohustused on lepingu liidupoolse heakskiitmise tingimus. Samuti sisaldab CETA piisavaid tagatise, et kindlustada kavandatavate kohtute liikmete sõltumatus.

Euroopa Kohtu arvamus on kättesaadav [siit](#).

C-543/17: Euroopa Komisjon vs Belgia Kuningriik (kohtujuristi ettepanek – direktiivi ülevõtmine, rahalised karistused)

Kohtujuristi ettepanek, 11. aprillil 2019

Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) taotles, et kohus tuvastaks, et Belgia ei ole võtnud kõiki direktiivi 2014/61/EL ülevõtmiseks vajalikke meetmeid ning igal juhul ei ole neist komisjonile teatanud. Samuti taotles komisjon, et Euroopa Kohus määraks ELTL artikli 260 lõike 3 alusel Belgiale karistusmaks summas u 54 640 eurot päevas. Seni ei ole Euroopa Kohus võtnud seisukohta ELTL artikli 260 lõike 3 tõlgendamise suhtes.

Kohtujurist leidis, et **Belgia on rikkunud oma kohustusi, kuna ei ole vaidlust, et Belgia ei teatanud tähtaegselt, s.o põhjendatud arvamusel seatud tähtajaks kõikidest direktiivi ülevõtmismeetmetest**. Siiski on käesoleval juhul vaja hinnata, kuidas tuleb kohaldada ELTL artikli 260 lõiget 3.

Kohtujurist eristas kolme rikkumise tüüpi: 1) meetmetest teatamata jätmine, 2) nõuetele mittevastavus (meetmed ei ole kooskõlas direktiivi nõuetega) ja 3) ebaõige või nõuetele mittevastav kohaldamine (ehkki direktiiv on formaalselt ülevõetud, ei ole seda nõuetekohaselt või üldse kohaldatud).

Kohtujurist leidis, tuginedes ELTL koostajate kavatsusele, et ELTL artikli 260 lõike 3 menetlus puudutab kohtuotsuse täitmata jätmist. Säte näeb ette võimaluse määrata rahatrahvi kiirendatud menetluse raames olukordades, kus on selge, et liikmesriik on oma kohustusi rikkunud. Seega tuleb sätet tõlgendada nii, et **selle alusel saab kohus määrata rahatrahvi juba esimeses menetluse etapis ning otsustada, et see jõustub automaatselt hilisemal kuupäeval, kui ELTL artikli 258 alusel tehtud kohtuotsust (millega tuvastatakse rikkumine) ei täideta**.

Kohtujurist tõi välja, et pole selge, mida kujutab endast meetmetest teatamise kohustus. Belgia ja teda toetanud liikmesriikide seisukoht on, et ELTL artikkel 260 lõige 3 kohaldub juhul, kui ühestki meetmest ei ole teatatud ja liikmesriigid on olnud tegevusetud direktiivi ülevõtmisel. Komisjoni arvates kohaldub säte ka juhul, kui ülevõtmine ja meetmetest teatamine on toimunud osaliselt. Kohtujuristid Wathelet ja Tanchev leidsid kohtuasjades C-320/13 ja C-569/17, et säte hõlmab nii täielikku kui ka osalist teatamata jätmist ning ebaõiget ülevõtmist. Kohtujuristi ei veennud ükski nimetatud seisukoht, eriti viimased kaks lähevad vastuollu menetluse tõhususe ja kiiruse eesmärkidega. **Kohtujurist leidis, et ELTL artikli 260 lõikes 3 viidatakse mitte kohustusele võtta ülevõtmise meetmeid, vaid kohustusele nendest teatada.**

Samas kui kohe ilmneb, et teatatud meetmed ei kujuta endast vähemalgi määral ülevõtmise meetmeid, on tegemist teatamata jätmisega.

Kohtujurist jõudis järeldusele, et **antud juhul EL/TL artikkel 260 lõige 3 ei kohaldu**, kuna Belgia on järk-järgult komisjonile ülevõtmismeetmetest teatanud.

Kokkuvõttes tegi kohtujurist kohtule ettepaneku **tuvastada, et Belgia ei ole võtnud kõiki direktiivi ülevõtmiseks vajalikke meetmeid või igal juhul ei ole neist komisjonile teatanud, kuid jätta rahatrahv Belgiale määramata.**

Kohtujuristi ettepanek ei ole kohtule siduv.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#) (prantsuse keeles).

Olulisemad EL Kohtu lahendid ja kohtujuristi ettepanekud:

C-501/17: Germanwings GmbH (eelotsus - reisijatele lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antav hüvitis, mõiste „erakorralised asjaolud“)

Euroopa Kohtu otsus, 4. aprillil 2019

W. Pauels broneeris Germanwingsilt lennu Dublinist Düsseldorfis, mis saabus sihtkohta üle 3 tunni planeeritust hiljem. Hilinemise põhjustas lennu stardi ettevalmistamisel lennuki rehvi leitud kruvi, mistõttu tuli rehvi välja vahetada. Kuna määrus (EÜ) nr 261/2004 näeb reisijatele, kelle lend hilineb rohkem kui kaks tundi, ette hüvitise, esitas W. Pauels Germanwingsile kahjuhüvitusnõude. Lennufirma keeldus kahju hüvitamisest, tuues põhjuseks, et määruse alusel ei ole ettevõtja kohustatud hüvitist maksma, kui tühistamise põhjustasid erakorralised asjaolud, mida ei lennufirma ei oleks suutnud vältida. Kuna käesoleval juhul sattus kurvi lennuki rehvi lennurajal, mille puhastamine ei kuulu lennuettevõtja kohustuste hulka ega allu tema kontrollile, tuleb seda käsitleda erakorralise asjaoluna, mis vabastab lennuettevõtja hüvitise maksmise kohustusest.

Saksamaa apellatsioonikohus esitas Euroopa Kohtule eelotsustaotluse, milles küsib, kas lennuki rehvi kahjustumine stardi- või maandumisrajal lebanud kruvi tõttu on „erakorraline asjaolu“ määruse tähenduses ning vabastab lennufirma hüvitise maksmise kohustusest.

Euroopa Kohus tõi esiteks välja, et lennufirma on määruse kohaselt hüvitise maksmise kohustusest vabastatud, kui ta suudab tõendada esiteks, et hilinemise põhjustas „erakorraline asjaolu“ ning teiseks, et lennufirma oli kogu tema käsutuses olevat personali, seadmeid ja rahalisi vahendeid kasutades võtnud sobivad meetmed, vältimaks lennu tühistamist või pikaajalist hilinemist. Määruses nimetatud **erakorraliste asjaoludena, mis lennufirma hüvitise maksmise kohustusest vabastavad, võib kohtu hinnangul kvalifitseerida sündmusi, mis oma olemuselt või päritolult ei ole lennuettevõtja tavapärasele tegevusele omased ja väljuvad tema**

tegeliku kontrolli alt. Lennuettevõtja tavapärase tegevus on näiteks lennuki regulaarne ohutuse kontroll ning töötamissüsteemide hooldus, mis on sisse viidud ka lennuettevõtjate tavalistesse käitamistingimustesse. Samas **kahjustused, mis tekivad näiteks lennuki kokkupõrkest linnuga või rehvi kokkupõrkest lennurajal oleva lahtise esemega ei ole seotud lennuettevõtja tavapärase hooldus- ja kontrollitööga.**

Seega ei saa rehvi riket, mille põhjustas üksnes põrkumine lennurajal oleva võõrkehaga, pidada oma olemuselt või päritolult asjaomase lennuettevõtja tavapärase lennutegevuse juurde kuuluvaks asjaoluks. Lisaks, võttes arvesse õhkutõusmisel ja maandumisel lennuettevõtjat mõjutavaid konkreetseid piiranguid – eelkõige kiirust, millega neid toiminguid teostatakse, pardal viibivate reisijate ohutuse tagamise nõuet ja ka asjaolu, et lennuradade hooldus ei kuulu lennuettevõtja pädevusse, väljub nimetatud asjaolu tema tegeliku kontrolli alt. **Sellest tulenevalt leidis kohus, et nimetatud rike tuleb kvalifitseerida „erakorraliseks asjaoluks“ määruse tähenduses.**

Lisaks sellele, et hilinemise põhjustas „erakorraline asjaolu“, peab lennuettevõtte ka tõendama, et ta oli kogu tema käsutuses olevat personali, seadmeid ja rahalisi vahendeid kasutades võtnud sobivad meetmed, vältimaks seda, et asjaolud viiksid asjaomase lennu tühistamise või pikaajalise hilinemiseni. Sellised meetmed on näiteks rehvide regulaarne hooldus ning leping erinevate lennujaamade hooldusettevõtetega sarnastes olukordades rehvide eelisjärjekorras või kiirkorras vahetamiseks.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-690/17: ÖKO-Test Verlag (eelotsus – kaubamärgi kaitse)

Euroopa Kohtu otsus, 11. aprillil 2019

ÖKO-Test Verlag on ettevõtja, kes hindab toodete sooritusvõimet ja nõuetele vastavust eesmärgiga teavitada seejärel avalikkust hindamise tulemustest. Talle kuulub ELi kaubamärk, mis koosneb tähisest, milleks on silt kauba testimise tulemuste esitamiseks (kvaliteedimärgis) ning samasisuline riigisisene kaubamärk. Muu hulgas on need kaubamärgid registreeritud trükitoodete ning testimis-, tarbijateavitus- ja -nõustamisteenuse jaoks. Juhtumipõhiselt pakub ÖKO-Test Verlag testitud kauba tootjale võimalust sõlmida litsentsileping, et tähistada oma kaup nimetatud kvaliteedimärgisega. Selline litsents kehtib seni, kuni korraldatakse asjaomase kauba uus testimine.

Dr. Liebe on ettevõtja, kes toodab ja turustab „Aminomed“ hambapastat. ÖKO-Test Verlag esitas Dr. Liebe vastu ÖKO-TEST kaubamärkide rikkumise hagi väites, et Dr. Liebel ei olnud õigust neid 2014. aastal kasutada litsentsilepingu alusel, mis sõlmiti 2005. aastal, eeskätt kuna 2008. aastal avaldati hambapastade uus test ja pealegi ei vastanud Dr. Liebe toode enam 2005. aastal testitud tootele. Dr. Liebe väitis vastu, et litsentsileping on kehtiv. Lisaks vaidlustas ta, et olevat kasutanud kvaliteedimärgist kaubamärgina.

Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitanud Saksamaa kohus kõhkles, kas ÖKO-Test Verlag saab Dr. Liebe vastu tugineda oma ainuõigusele, mis tuleneb määruse nr 207/2009 (ühenduse kaubamärk) artikli 9 lõike 1 punktidest a või b ning direktiivi 2008/95 (kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamine) artikli 5 lõikest 1. Seda kahel põhjusel: esiteks, Dr.

Liebe tähistas kaubamärkidega ÖKO-TEST identse või sarnase tähisega kauba, mis ei ole identne ega sarnane kaubaga, mille jaoks kaubamärgid ÖKO-TEST on registreeritud ja teiseks, on võimalik väita, et kaubamärkidega identset või sarnast tähist ei ole kasutatud „kaubamärgina“.

Euroopa Kohus kordas kõigepealt, et määruse nr 207/2009 artikli 9 lõike 1 punkt a ja direktiivi 2008/95 artikli 5 lõike 1 punkt a käsitlevad „topeltidentsust“, st olukorda, kus kolmas isik kasutab kaubamärgiga identset tähist kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud. Kõnesolevas kaasuses oli kohtu hinnangul aga ilmne, et Dr. Liebe tähistades oma kaupa ÖKO-TEST kaubamärkidele väidetavalt identse tähisega, ei olnud tema eesmärk, ega tema toiminguga tagajärg, tegeleda majandustegevusega, mis seisneb tarbijateavitus- ja nõustamisteenuse osutamises. Samuti ei saanud Euroopa Kohtu hinnangul asuda seisukohale, et Dr. Liebe eesmärk oli tutvustada end avalikkusele toodete testimise valdkonna asjatundjana, või et esineb eriline ja lahutamatu seos tema ning Öko-Test Verlagi majandustegevuste vahel. Selle asemel oli Dr. Liebe kaubale ÖKO-TEST kaubamärkidega identne või sarnane tähis kantud üksnes eesmärgiga suunata tarbijate tähelepanu oma kauba kvaliteedile ja edendada nõnda selle müüki.

Järgmiseks märkis Euroopa Kohus eelnevaga sarnaselt, et määruse nr 207/2009 artikli 9 lõike 1 punkt b ja direktiivi 2008/95 artikli 5 lõike 1 punkt b annavad kaubamärgi omanikule erikaitse avalikkuse jaoks segiajamise tõenäosuse põhjustamise eest üksnes olukorras, mil identsus või sarnasus esineb lisaks kasutatava tähise ja kaubamärgi vahel, ka selle tähisega hõlmatud kaupade või teenuste ning kaubamärgiga hõlmatud kaupade vahel. See tähendab, et juhul, kui sarnaselt kõnesoleva kaasusega, kolmanda isiku kaubad või teenused ei ole sarnased nendega, mille jaoks on kaubamärk registreeritud, siis neis sätetes ette nähtud kaitset ei kohaldata.

Viidatud sätete punktidest a ja b erineb aga põhimõtteliselt määruse nr 207/2009 artikli 9 lõike 1 punkt c ja direktiivi 2008/95 artikli 5 lõige 2, millede kohaselt kolmanda isiku kaupade või teenuste sarnasus kaubamärgiga hõlmatud kaupade või teenustega ei ole vajalik, kui kaubamärk on omandanud maine. Tegemist on mainekate kaubamärkide omanikele antud kaitsega, millest tuleneva õiguse teostamise eelduseks ei ole, asjaomase avalikkuse seisukohalt segiajamise tõenäosuse esinemine. Seejuures ei ole ka oluline, et avalikkus oleks teadlik, et vastav tähis on registreeritud kaubamärgina, vaid piisab sellest, kui oluline osa asjaomasest avalikkusest tunneb seda tähist. Kohus lisas, et EL kaubamärgi omanikule määruse nr 207/2009 artikli 9 lõike 1 punktist c tuleneva kaitse tagamiseks piisab sellest, et kaubamärk on omandanud maine Euroopa Liidu territooriumi olulises osas, milleks olukorrast sõltuvalt võib olla eeskätt üheainsa liikmesriigi territoorium. Kui see tingimus on täidetud, tuleb lugeda, et asjaomane ELi kaubamärk on kogu liidus mainekas.

Euroopa Kohtu hinnangul nähtus eelotsusetaotlusest, et ÖKO-TEST kaubamärkides olevat tähist kui kvaliteedimärgist tunneb oluline osa asjaomasest avalikkusest kõikjal Saksamaal, mistõttu on viidatud kaubamärgid omandanud maine määruse nr 207/2009 artikli 9 lõike 1 punkti c ja direktiivi 2008/95 artikli 5 lõike 2 tähenduses. Kõnesolevas kaasuses rakendub ÖKO-TEST kaubamärkidele nimetatud sätetest tulenev kaitse juhul, kui on tõendatud, et Dr. Liebe kasutades nendega kaitstud tähisele identset või sarnast tähist, kasutab ära või kahjustab kaubamärgi eristusvõimet või mainet ning kõnealune kolmas isik ei ole sellisel juhul tõendanud, et tal on nende sätete tähenduses selleks „mõjuv põhjus“.

Eeltoodust tulenevalt on Euroopa Kohtu hinnangul selge, et liidu seadusandja on teinud vahet kaitasel, mis on igal üksikkaubamärgi omanikul, ja täiendaval kaitasel, mis on kaubamärgi

omanikul siis, kui kaubamärk on lisaks omandanud maine. Sellest tulenevalt tõdes Euroopa Kohus, et kaubamärgist tulenev ainuõigus ei ole absoluutne, kuivõrd liidu seadusandja on selgelt piiritletud selle õiguse ulatuse.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-390/18: AIRBNB Ireland (kohtujuristi ettepanek – „infoühiskonna teenuse“ määratlus)

Kohtujuristi ettepanek, 30. aprillil 2019

AIRBNB Ireland on Iirimaa õiguse alusel asutatud äriühing, mis haldab veebiplatvormi eesmärgiga viia omavahel kokku majutuskohtade üürileandjad ja üürnikud. Pariisi esimese astme kohus palus Euroopa Kohtul kindlaks määrata, kas selline nõ kokkuviiamise teenus vastab mõistele „infoühiskonna teenus“ ja on seega hõlmatud teenuste vaba liikumisega, mis on tagatud direktiiviga 2000/31 (infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul).

Infoühiskonna teenused on direktiivis 2015/1535 (tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord) määratletud kui kõik vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tasu eest osutatavad teenused. Kohtujuristi hinnangul tekitab viidatud kriteeriumitest probleeme teenuse vahemaa ja elektroonilisus, kuivõrd tihti on keeruline tõmmata piiri teenuste elektrooniliselt osutatava komponendi ja selle komponendi vahel, mida elektrooniliselt ei osutata.

Kohtujuristi hinnangul peab Uberit puudutavast kohtupraktikast tulenevalt elektrooniliste platvormide kaudu pakutavate teenuste kvalifitseerimiseks hindama kahte kriteeriumit: (1) kas teenuse osutaja loob teenuse pakkumise, mille sisu on materiaalne ja (2) kas teenuse osutaja avaldab otsustavat mõju niisuguse teenuse osutamise tingimustele. Mõlemad võimaldavad vastata küsimusele, kas elektrooniliselt osutatav teenus, mis eraldi võetult vastab esmapilgul „infoühiskonna teenuse“ määratlustele, on või ei ole lahutatav teistest teenustest, mille sisu on materiaalne.

Esimese kriteeriumi osas jõudis kohtujurist seisukohale, et AIRBNB Ireland ei loo pakkumist. Erinevalt Uberi platvormist on AIRBNB Ireland platvorm avatud nii kutselistele kui ka mitte-kutselistele üürileandjatele. Lühiajalise majutuse turg, kutseline või mitte, eksisteeris ka enne AIRBNB Ireland teenuse tegevuse algust. See näitab, et majutusteenused kui sellised ei ole AIRBNB Irelandi poolt elektrooniliselt osutatava teenusega lahutamatu seotud, kuna neid sai ja saab pakkuda ka sellest teenusest sõltumatult traditsioonilisemate kanalite kaudu. Kohtujuristi hinnangul näitab teenuse pakkumise loomise kriteerium seega, kas elektroonilisel teel osutatav teenus moodustab jagamatu terviku teenusega, mille sisu on materiaalne.

Teise kriteeriumi osas jõudis kohtujurist samuti seisukohale, et see pole AIRBNB Ireland platvormi puhul täidetud. Kui Uber kontrollib oma platvormi raames pakutava transporditeenuse kõiki majanduslikult olulisi tegureid, siis kohtujuristi hinnangul AIRBNB Ireland oma elektroonilise teenusega materiaalse sisuga teenuse üle kontrolli ei teosta. Seda tulenevalt järgnevast neljast asjaolust: (1) AIRBNB Ireland pakub majutusteenuse hinna kindlaksmääramisel valikulist abi, aga ei määra seda ise; (2) üüritingimused määravad

kindlaks üürileandjad, isegi kui AIRBNB Ireland selleks teatud ulatuses valikuvõimalused ette kaardistab; (3) AIRBNB Irelandi teostatav kontroll puudutab seda, kas kasutajad järgivad kindlaksmääratud või vähemalt nende endi valitud standardeid ja (4) asjaolu, et AIRBNB võtab üürihinna vastava summa ning kannab selle seejärel üürileandjale, on iseloomulik valdavale enamikule infoühiskonna teenustest, mille pinnalt ei saa teha järeldust, et teenused oleksid omavahel lahutamatu seotud.

Asjaolu, et AIRBNB Ireland pakub ka muid teenuseid – fototeenus, tsiviilvastutuskindlustus ja tagatis kahju hüvitamiseks – ei oma kohtujuristi hinnangul mõju elektroonilisel teel osutatava teenuse olemusele, kuivõrd see ei kaota majanduslikku huvi ja jääb sõltumatuks nimetatud teenustest, mille sisu on materiaalne. Tegemist on valikuliste teenustega, mida saab pidada elektrooniliselt osutatavate teenuste kõrvalteenusteks.

Teise eelotsusetaotluses esitatud küsimusega soovis Pariisi esimese astme kohus teada, kas juhul, kui AIRBNB Ireland pakutavat teenust saab pidada „infoühiskonna teenuseks“, võib mõni teine liikmesriik peale selle, kelle territooriumil infoühiskonna teenuse osutaja asub, kehtestada sellele teenuse osutajale nõudeid. Kohtujuristi hinnangul puudutab see ühelt poolt direktiivi 2000/31 ja infoühiskonna teenuste vaba liikumise põhimõtte vahelise suhestatuse küsimust ning teiselt poolt küsimust liikmesriikide õigusest reguleerida kutsealal tegevuse alustamise tingimusi. Oma analüüsis jõudis kohtujurist seisukohale, et **selleks, et mõni teine liikmesriik saaks teenuse osutajale kehtestada täiendavaid nõudeid, millega saaks tema teenuste vaba liikumist piirata, peavad need nõuded olema meetmed, mis vastavad direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punktides a ja b sätestatud „sisulistele menetlustingimustele“**. Erinevate kaalutluste tulemusel leidis kohtujurist, et mõni teine liikmesriik ei või kooskõlastatud valdkonda kuuluvatel põhjustel selliste teenuste vaba liikumist piirata kehtestades infoühiskonna teenuste osutajale täiendavaid nõudeid omal algatusel ja ilma, et sisulisi nõudeid oleks vaja analüüsida.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

C-619/18: Euroopa Komisjon vs Poola Vabariik (kohtujuristi ettepanek – tõhus kohtulik kaitse, kohtunike sõltumatuse ja ametist tagandamatuse põhimõte)

Kohtujuristi ettepanek, 11. aprillil 2019

Euroopa Komisjon algatas Poola suhtes rikkumismenetluse, leides, et Poola on rikkunud ELL artiklist 19 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklist 47 tulevat kohustust tagada õigusriigi põhimõtte austamine liidu õiguskorras. Komisjon tõi välja, et Poola kehtestatud riiklikud meetmed, millega langetatakse enne 3. aprilli 2018 Poola kõrgeima kohtu kohtunikeks määratud kohtunike pensioniiga, on vastuolus kohtunike ametist tagandamatuse põhimõttega. Teiseks on komisjoni hinnangul meetmed, millega antakse vabariigi presidendile kaalutusõigus pikendada nende kõrgeima kohtu kohtunike ametiaega, kes on jõudnud langetatud pensioniikka, vastuolus kohtunike sõltumatuse põhimõttega.

Ettepanekus rõhutas kohtujurist, et kohtunike ametist tagandamatust ja ametiaja kindlust peetakse kohtunike sõltumatuse põhitagatisteks. **Eelkõige peaks kohtunike ametiaeg olema**

tagatud kuni kohustusliku pensionieani või nende ametiaja lõpuni ja nende ametiaega peaks saama peatada või neid ametist tagandada ainult üksikutel juhtudel töövõimetuse või kohtunikuametile sobimatu käitumise pärast. Ennetähtaegne pensionile saatmine peaks võimalik olema ainult asjaomase kohtuniku enda palvel või meditsiinilistel põhjustel ning kohustusliku pensioniea muudatustel ei tohiks olla tagasiulatuvat mõju. Käesolevas asjas on komisjon piisavalt tõendanud, et vaidlustatud meetmed rikuvad kohtunike ametist tagandamatuse põhimõtet.

Kohtujurist tõi välja, et vaidlustatud meetmetel on esiteks suur mõju Poola kõrgeima kohtu koosseisule, kuna need mõjutavad 72 kohtunikust 27, teiseks on nende näol tegemist erinormidega, mis on vastu võetud konkreetselt Poola kõrgeima kohtu töötajate kohta ja kolmandaks ei ole nendele meetmetele ette nähtud tähtaega. Selle kõrval tekitab suure hulga kohtunike äkiline ja ootamatu ametist tagandamine paratamatult üldsuse usaldusega seotud probleeme. **Liikmesriigid on küll pädevad oma kohtunike pensioniiga ühiskondlike ja majanduslike muutuste tõttu muutma, aga seejuures ei tohi nad ohustada kohtunike sõltumatust ja ametist tagandamatust, mis on vastuolus neile ELi õigusest tulenevate kohustustega.** Seega leidis kohtujurist, et komisjoni etteheide Poolale, mis puudutab kohtunike ametist tagandamatuse põhimõtte rikkumist, on põhjendatud.

Mis puudutab vabariigi presidendile antud kaalutusõigust pikendada langetatud pensioniikka jõudnud kohtunike ametiaega, rõhutas kohtujurist esiteks, et ELL artikkel 19 näeb ette, et asjassepuutuv organ, käesoleval juhul kõrgeim kohus, täidab oma ülesandeid täiesti iseseisvalt, olemata kellegagi hierarhilises või alluvussuhtes ja saamata kellelki korraldusi või juhiseid, ning on seega kaitstud väljastpoolt tuleva sekkumise või surve eest, mis võib kahjustada selle organi liikmete otsustusvabadust ja mõjutada nende otsuseid. **Käesoleval juhul leidis kohtujurist, et komisjon on piisavalt tõendanud, et vaidlustatud meetmed rikuvad kohtunike sõltumatuse nõudeid, kuna need võivad Poola kõrgeimalt kohtult ja selle kohtunikelt võtta kaitse vabariigi presidendi poolse sekkumise ja surve eest nende ametiaja algsel pikendamisel ja uuendamisel, mis kahjustab selle kohtu objektiivset sõltumatust ja mõjutab selle kohtunike otsustusvabadust ja otsuseid.**

Seega tegi kohtujurist Euroopa Kohtule ettepaneku tuvastada, et nii kohtunike pensioniea langetamine kohtunike suhtes, kes nimetati ametisse enne 3. aprilli 2018, kui ka vabariigi presidendile kaalutusõiguse andmine kõrgeima kohtu kohtunike ametiaja pikendamiseks, rikuvad ELL artiklist 19 tulenevaid kohustusi.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

Tegemist on mitteametliku kokkuvõttega EL õiguse büroo valitud kohtulahenditest. EL Kohtu otsuste ja kohtujuristi ettepanekute terviktekstidega saab tutvuda EL Kohtu koduleheküljel või EUR-Lex andmebaasis (viited lisatud).